

DA'S ONREDELIJK!

In mijn column van februari 2014 raadde ik tankstationhoudend Nederland nog aan 'een goede rechtsbijstandverzekering' te nemen. Inmiddels vraag ik mij af of zo'n verzekering nog wel bestaat. Van het Europese Hof moesten de rechtsbijstandverzekeraars hun polissen zo wijzigen, dat hun verzekerden zelf een advocaat mogen kiezen indien sprake is van 'een procedure'. Het gevolg was dat de verzekeraars de te vergoeden bedragen aanzienlijk hebben teruggeschroefd. Deze wijzigingen zijn bepaald geen verbetering.

De meeste zakelijke rechtsbijstandverzekeringen kennen een maximum bedrag tussen de 25.000 en 40.000 euro. Daarvoor kan - zelfs met de advocatentarieven anno 2016 - doorgaans een fatsoenlijke procedure worden gevoerd. Deze bedragen zijn echter in veel gevallen loze kreten. Zo beperkt Bovemij/SRM het te vergoeden bedrag in geval van inschakeling van een externe advocaat tot 10.000 euro, ongeacht of voor de procedure een advocaat verplicht is. ARAG maximeert het te vergoeden bedrag op 6.000 euro als voor de betreffende procedure een advocaat niet verplicht is, bij voorbeeld voor een huurzaak bij de Kantonrechter. DAS beperkt die vergoeding zelfs tot 5.000 euro.

Het recht op de vrije advocaatkeuze vloeit voort uit de Richtlijn Rechtsbijstandverzekeringen van de Europese Raad en het Europees Parlement uit 1987. Artikel 4 van de Richtlijn bepaalt dat indien sprake is van een gerechtelijke of administratieve procedure, de verzekerde vrij is om zelf een advocaat te kiezen. Dit is op nationaal niveau vastgelegd in artikel 4.67 lid 1 van de Nederlandse Wet op het financieel toezicht (Wft). De logische vervolgvraag is hoe ver dat recht op vrije advocatenkeuze nu werkelijk gaat. Om daar antwoord op te krijgen heeft de Hoge Raad in zijn arrest van 28 september 2012 (Sneller/DAS) hierover prejudiciële vragen gesteld aan het Hof van Justitie.

Het antwoord van het Hof van Justitie luidde dat de Richtlijn zich verzet tegen een bepaling die erop neer komt dat de verzekerde pas een recht op vrije advocaatkeuze heeft nadat de verzekeraar heeft besloten dat zij de zaak niet door een van haar werknemers laat behandelen. De verzekerde mag dus zelf kiezen. Ten aanzien van de kosten verwees het Hof naar een eerdere (Oostenrijkse) zaak. Het

Hof oordeelde in die zaak dat de keuzevrijheid niet betekent dat verzekeraars alle gemaakte kosten moeten vergoeden: zij mogen beperkingen aan de hoogte van de te vergoeden kosten opleggen 'voor zover de bedoelde keuzevrijheid niet van haar inhoud wordt beroofd'. Dat laatste is het geval als de verzekerde door de beperking van de vergoeding in de praktijk geen redelijke keuze kan maken wat zijn vertegenwoordiger betreft.

De staatssecretaris van Veiligheid en Justitie heeft deze uitspraak aldus geïnterpreteerd dat de maximale vergoedingen redelijk moeten zijn. Dat is het geval als de verzekerde kan kiezen uit het in Nederland beschikbare aanbod van deskundigen/juristen. Als de verzekerde geen advocaat kan vinden die de zaak wil behandelen voor het door de rechtsbijstandverzekeraar gestelde maximum, dient hij dit aannemelijk te maken. Worden partijen het niet eens, dan kan een particulier klagen bij het Kifid (Klachteninstituut Financiële Dienstverlening). Een ondernemer moet een procedure beginnen bij de civiele rechter.

Zeker als de kwestie wat ingewikkelder is, zal het niet eenvoudig zijn een advocaat te vinden die voor 5.000 of 6.000 euro de zaak aanneemt. De bedragen zijn exclusief BTW maar inclusief de kosten van eventueel benodigde deskundigen (bijvoorbeeld een taxateur). De verzekerde wordt zo als het ware gedwongen om zelf het meerdere bij te leggen of om de zaak door een jurist van de verzekeraar te laten behandelen. Er geldt dan immers geen maximum.

Ik heb recent een aantal gevallen gezien waarin de verzekerde geen redelijke keuzemogelijkheid had. Daarover zou ik wel eens willen procederen. Maar wie gaat dat betalen?

Dirk van den Berg is advocaat bij BarentsKrans N.V. in Den Haag en is ruim vijftien jaar gespecialiseerd in tankstationzaken. In Pompshop gaat hij maandelijks in op een juridisch onderwerp. Reageren? dirk.vandenbergh@barentskrans.nl